

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

06.01.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ Асоциация на индустриалния капитал в България ще председателства Международния координационен съвет на организациите на работодателите през 2016 г.

През 2016 г. председателят на УС на АИКБ г-н Васил Велев ще е председател на Международния координационен съвет на организациите на работодателите (МКСОР), а АИКБ ще изпълнява функциите на секретариат на международната организация.

Тази година в София ще бъде проведено годишното събрание на МКСОР, в което ще вземат участие лидерите на работодателски организации от Европа и Азия. На заседанието се очаква да бъдат обсъдени действията за развитие и задълбочаване на сътрудничеството между МКСОР и международни организации на работодателите от Европа и Азия, с оглед подобряване на възможностите за бизнес партньорство и за формулиране и реализиране на действия за решаването на проблеми от общ интерес, включително насърчаване на търговския обмен, развитие на икономиката и насърчаване на заетостта. Един от основните приоритети на председателството на АИКБ е развитие и задълбочаване на икономическото сътрудничество между членовете на МКСОР и бизнес общността в ЕС, включително отмяна на пречките и санкциите пред свободната търговия и насърчаване на стокообмена.

През 2010 година АИКБ стана една от организациите - учредители на Международния координационен съвет на организациите на работодателите. Съветът има характера на съвещателен орган. Неговата цел е да съдейства за установяването на устойчиви връзки и взаимноизгодно сътрудничество между националните съюзи на работодателите и предприемачите, за обмен на опит в сферата на регулирането на социално-трудовете и свързаните с тях икономически отношения, както и по други въпроси от взаимен интерес, включително и за изработване на антикризисни мерки предвидходните икономически проблеми в държавите от региона.

Понастоящем МКСОР обединява национално представителни организации на работодателите от 15 държави от Централна и Източна Европа и Азия – 18 организации от Армения (2), Азербайджан, Беларус, България, Унгария, Грузия, Казахстан (2), Киргистан, Латвия, Литва, Полша, Русия, Румъния, Украйна (2), Естония. (вж. приложения списък на членовете на МКСОР).

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник 24 часа

✓ Правителството гледа проекта на спогодба между България и Черна гора за социална сигурност

На първото си за годината заседание Министерският съвет ще разгледа проекта на спогодба между България и Черна гора за социална сигурност, както и административно споразумение за нейното прилагане. Документът създава възможност за лицата, работили и в двете страни, да придобият осигурителни права.

Очаква се правителството да одобри предоставянето на две концесии и издаването на пет разрешения за проучване на възможностите за добив на строителни и скалнооблицовъчни материали. Решенията ще позволят привличането на допълнителни инвестиции, създаване на нови работни места и заетост на инженерно-технически персонал в седем общини. Създават се и условия за увеличаване на суровинния потенциал на страната.

✓ На 19 януари стартират сделките на енергийната борса в реално време

На 19 януари Българската независима енергийна борса стартира работата си в реално време. Това заяви министърът на енергетиката Теменужка Петкова.

Тестовият период за борсата приключва на тази дата и започват да се сключват реални сделки между търговците на електроенергия. Оферти за продажба ще подават АЕЦ "Козлодуй", ТЕЦ "Марица- изток 2" и НЕК.

"Тогава ще знаем каква е реалната цена на електроенергията", каза министър Петкова.

"183 млн. лева са събрани във фонда за енергийна сигурност", съобщи още тя, а НЕК е излязла макар и малко на печалба. Така с няколко факта тя илюстрира първите резултати от реформите в енергетиката. Скоро ще бъде подписан и договор с "Шел" за търсене и проучване на нефт и газ в блок "Силистар" в Черно море. До април пък ще бъдат готови критериите, които да определят уязвимите битови потребители. Тази стъпка е необходима преди да се либерализира пазара на ток за домакинствата. Заедно със Световната банка се мислят механизми как да бъдат защитени тези потребители и това се предвижда да стане до април.

Вестник Труд

✓ Търсят се продавачи, ИТ специалисти и финансисти

Специалисти по информационни и комуникационни технологии, финансисти, математици, физици и преподаватели ще са най-търсените кадри с висше образование през 2016 г. Това показва проучване на Агенцията по заетостта сред работодатели.

Сред професиите, изискващи средно образование, най-голям глад ще има за продавачи, готвачи, сервитьори, бармани, фризьори, козметици. Ще се търсят още шофьори, оператори на машини, работници в шивашката и хранителната индустрия, дървопреработването. Хората, които са учили само до 8-и клас, ще имат най-голям шанс да работят в селското, горското и рибното стопанство, в добивната и преработващата промишленост, строителството.

Изследването показва, че всяка десета фирма предвижда обучение на своите служители в следващите 12 месеца. Най-желани са курсовете за счетоводител, охранител, помощник-възпитател, сервитьор и барман. Около 13,5% от предприятията смятат да наемат служители през 2016 г. Ще се разкрият 143 765 работни места.

Данните от проучването са част от проекта на националния план по заетостта за догодина, който е на етап междуведомствено съгласуване. Бюджетът му е 73 млн. лв. Очакванията са, че с тях 21 000 безработни ще започнат работа по програми, които се субсидират от държавата. Други 11 000 души ще се обучават. Приоритетно ще се назначават младежи (до 29 години), хора в предпензионна възраст и с увреждания, трайно безработни.

По програма „Старт на кариерата“ например 1100 млади висшисти без опит по специалността ще карат стаж в администрацията. Заплатата им ще е 500 лв. на месец. По схемата за асистенти на хора с увреждания ще се осигури работа на 2700 души на 5-часов работен ден. Безработни на възраст над 58 години ще бъдат наемани за период до 24 месеца като ментори на започващи служители. Целта е да съберат стаж за пенсия. По една от мерките за предприемачество безработни ще могат да получат до 2500 лв. за старт на собствен бизнес.

✓ България в Топ 3 на туристическите дестинации за руснаците през 2016 г.

Гърция, Кипър и България са Топ 3 на туристическите дестинации за руснаците за 2016 година. Това казва ПР директорката на руската агенция Tez-Tour Лариса Аханова пред Газета.ру в статия на тема накъде да се насочат туристите вместо към Египет и Турция.

„България е сериозно фокусирана в привличането на руски туристи и направи няколко важни заявления относно визовия режим. От 1 януари 2016 г. цената на българските визи за туристите от Русия беше намалена на 10 от досегашните 35 евро, а за децата до 16 години визите ще бъдат безплатни. Освен това България не планира да въвежда биометрия. Тази дестинация предлага множество варианти за почивка – балнеология, екскурзионни програми, поклоннически туризъм, гастрономически и винен туризъм“, отбелязала е Аханова.

✓ ИТ сектора ще спечели 5,5 млрд. долара

През новата година компаниите от секторите информационни и комуникационни технологии ще генерират приблизително 5,5 млрд. долара приходи, или 11% от брутния вътрешен продукт (БВП) на България. Това прогнозира от агенцията CBN Pannoff, Stoytcheff & Co.

Прогнозата на компанията е оптимистична, тъй като залага 5% ръст на приходите в сравнение с тези от 2015 г. Анализът сочи, че най-добри шансове за успех през новата година имат софтуерният сектор, доставчиците на телеком оборудване, ИТ дистрибуцията и контактните центрове.

✓ Томислав Дончев: Над 95% е усвояването на евфондовете до момента

"Това, което е сигурно от данните, които имаме до момента е, че финалният резултат за усвояването на евфондовете ще бъде по-висок от 95%. Това показва справка към момента, от тук нататък числото може само да расте, не и да пада надолу.". Това отчете вицепремиерът Томислав Дончев при връчването на подписаните по първия краен срок договори по процедура „Подобряване на производствения капацитет в МСП“ на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.

Резултатът от 99%, свързан с МЗХ вероятно се отнася за директните плащания. Резултатът на ПРСР е малко по-нисък, добави той във връзка с усвояването на европейски средства през първия програмен период.

Задача на правителството не е колективното мечтаене, а гоненето на високи цели, коментира вицепремиерът Томислав Дончев в отговор на въпрос дали той и министърът на икономиката Божидар Лукарски приемат като задача посочения от премиера Бойко Борисов ръст на икономиката от 4,5%.

"Когато говорим за 2015 г., искате ли да ви припомним какви бяха прогнозите за растеж в края на 2014 г. - между 0,6% и 0,8%. Резултатът, който бе постигнат в края на годината, е повече от 3 пъти по-висок от направените прогнози", заяви вицепремиерът. "Надявам се всички фактори и предпоставки да бъдат налице, за да може растежът в края на годината да е с пъти по-висок от направената прогноза. Тук са необходими много усилия от всички", допълни Дончев.

Във връзка с резултатите от изминалия програмен период, той посочи, че окончателни данни за това как е приключил първият програмен период ще има към края на януари. "По простата причина, че значителни суми, голям брой фактури се движат в системата, все още не са верифицирани - това отнема време", заяви той.

По думите му детайлен анализ по програми ще бъде в състояние да направя към края на месец януари. Това, което е сигурно дори и на междинни данни е, че абсолютният отличник е ОП "Околна среда", каза още вицепремиерът.

"Нека 2016 г. е три пъти по-добра от 2015 г., може би малко по-лоша от 2017 г. Когато държавата дава, трябва да вземе от някой преди това. Това е едно малко изключение, когато държавата дава, без да е взела", допълни още Томислав Дончев.

По думите му истинското благосъстояние се формира чрез повече конкурентоспособност на предприятията. "Новината е, че това е проект от новия програмен период 2014 -2020 г. За ОПИК новият програмен период е стартирал. Втората безспорна новина е много големият интерес на всички фирми. По трите крайни срока имаме над 1300 проекта - много висок интерес, на фона на всички мрачни прогнози", обясни вицепремиерът. "Има и трета новина, ако обърнете внимание на разпределението на проектите по райони - 57 са от Северозападния район. В предишния програмен период подобно нещо не се е случвало. Северозападният район е бил с най-малко проекти", заяви Томислав Дончев.

Вицепремиерът пожела на всички успешно изпълнение, като заяви, че отчетът на проекта не е целта, както и доставената машина, а новите работни места и резултати с повече продажби.

Средства от ОПИК ще помогнат на малките и средни фирми в бранша да подновят техническия си капацитет и да осигурят нови работни места, допълни и министърът на икономиката Божидар Лукарски.

"В началото на тази година съм доволен и горд, че ми започва с едно изпълнено обещание и добре свършена работа, която се изразява в тези над 200 договора за финансиране на фирми. Тези средства ще помогнат на малките и средни фирми в бранша да подновят техническия си капацитет, да купят нови машини, да вдигнат ръста на производство и да осигурят нови работни места", заяви министър Лукарски. "Имаше много песимистични прогнози, че тази ОП няма да стартира и няма да има интерес. По първия краен срок повече от 850 фирми подадоха проекти, което е доказателство, че тези песимистични прогнози не се състояха. Подписани са 202 договора, освен тях са одобрени още. Изпълнихме задачата си да достигнем максимално ясни критерии и прозрачност на процедурите с електронното приемане за първи път на проектните предложения", допълни икономическият министър.

"Топката е в полето на предприемачите и над 200-те одобрени проекта", каза още министър Божидар Лукарски. Той апелира към представителите на фирмите да бъдат максимално прозрачни и коректни в противен случай ще бъдат налагани санкции. "По втория краен срок сме оценили 229 договора до края на януари, които трябва да сключим. До края на януари ще отворим нова процедура за внедряване на иновациите по ОП", добави той.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ Икономическата активност в България се е понижала в края на 2015 г.Развитието на външнотърговските партньори на България е с основна роля за състоянието, смятат от Министерството на финансите

Общата икономическа активност в България се е понижала през третото тримесечие на 2015 г., показва индикаторът (ИИА), изчисляван периодично от Министерството на финансите. Индексът, който представя в обобщен вид текущото състояние на българската икономика, е преминал на отрицателна територия през третото тримесечие на 2015 г. Това се случва за първи път от началото на 2014 г., а влошаването се дължи в голяма степен на краткосрочното представяне на отделните показатели. Незадоволителното им представяне пък в най-голяма степен се дължи на "неблагоприятната динамика на икономическия цикъл в Европейския съюз".

От ведомството на Владислав Горанов обаче са оптимисти относно потенциала за растеж на икономиката, тъй като за разлика от влошаването на цикличните компоненти на включените в ИИА променливи, при дългосрочните се наблюдава подобрене и стойността вече е близка до 0. Това е индикатор за постепенното възстановяване на потенциала за растеж на икономиката, след като дългосрочната ѝ позиция се характеризираше с отрицателни стойности от средата на 2008 г. до началото на 2015 г., пише в анализа.

Икономически проблеми

В анализа се посочва, че всъщност основният проблем пред икономическата активност се крие в състоянието на икономиките на основните търговски партньори на България в Европейския съюз. По тази причина темповете на растеж на износа и вноса на стоки и услуги през третото тримесечие са се забавили, което пък рефлектира върху дейността на предприятията вътре в страната. Данните на Националния статистически институт (НСИ) за третото тримесечие показваха, че приносът на нетния износ за увеличението на БВП, който също е част от изчислението на ИИА, се повишава едва с 2.6%, докато предходните тримесечни периоди този ръст е значително по-голям – между 5 и 13%.

Това пък води след себе си до понижение в оценките на предприемачите за бизнес климата в промишлеността, по-слаба осигуреност с поръчки и влошени очаквания за заетостта и цените, като последните отбелязаха намаление на годишна база. Сигналите за забавяне на производствената активност през второто тримесечие на годината се материализираха в по-слабо натоварване на производствените мощности през третото тримесечие. Въпреки това средното натоварване на

производствения капацитет се запази на ниво, съпоставимо с това от средата на 2008 г., и подкрепи повишението в индекса на индустриалното производство през третото тримесечие на годината. Реалният темп на растеж на индустриалната продукция обаче беше по-слаб в сравнение с предходните три месеца, за което най-голям принос имаха затрудненията в дейност производство на основни метали, се казва в анализа.

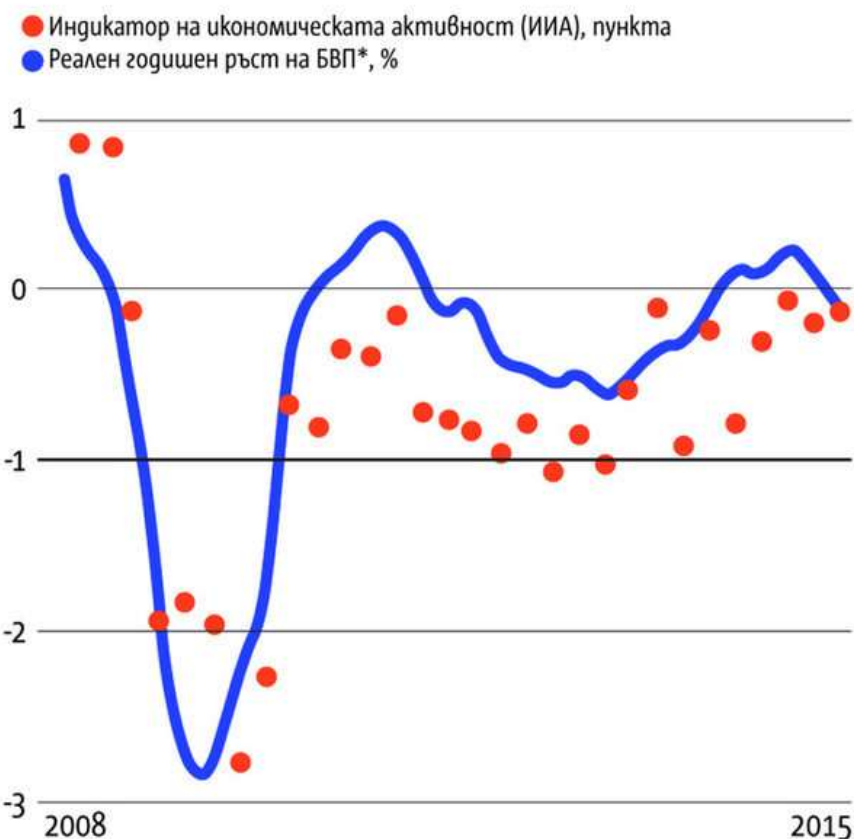
Поевтиняването на петрола през 2015 г. също дава негативно отражение върху индикатора на икономическата активност. Това е по-линия на ДДС от внос, което събира Агенция "Митници". Данните от изпълнението на консолидирания бюджет към края на ноември показват, че спрямо предходната година има спад с над 180 млн. лв. Ако темповете на изоставане се запазят, числото вероятно ще достигне 200 млн. лв.

Европейска зависимост

В анализа се посочва още, че промените във външната конюнктура се отразяват най-силно върху българската икономика със закъснение от средно две тримесечия. Коефициентът на корелация за периода от първо тримесечие на 2001 г. до трето тримесечие на 2015 г. възлиза на 0.87 с лаг от два периода.

Експертите са на мнение, че индустриалното производство в еврозоната постепенно ще започне да се възстановява, а това дава положителен сигнал за възстановяване на бизнес цикъла и у нас, като се има предвид високата степен на зависимост на икономическата активност в България от тази на еврозоната, се казва в документа на МФ.

ТЕНДЕНЦИИ В ИКОНОМИКАТА

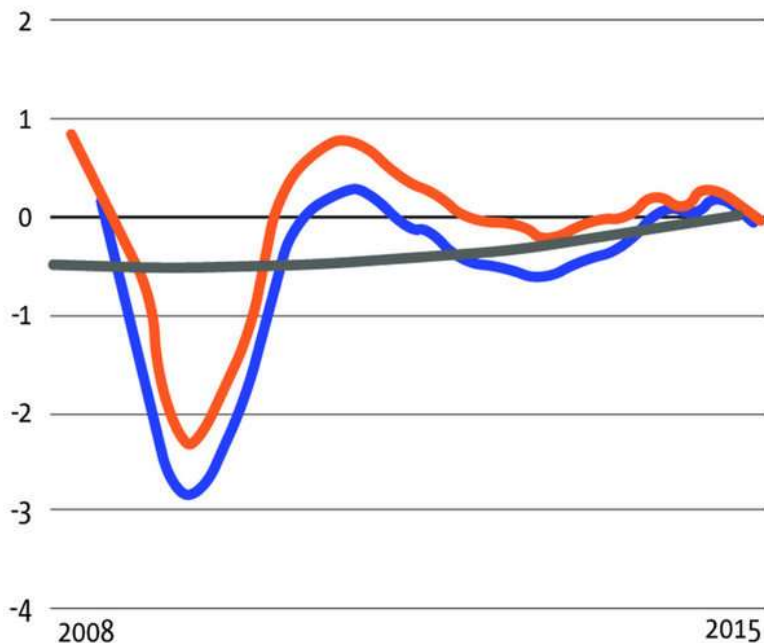

* С цел постигане на сравнимост, данните за БВП са нормирани, като от стойността на показателя е извадена неговата средна и полученият резултат е разделен на стандартното отклонение.

КАПИТАЛ
Източник: МФ

КОМПОНЕНТИ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ

- Индикатор на икономическата активност (ИИА), пункта
- Дългосрочен компонент, пункта
- Цикличен компонент, пункта

КАПИТАЛ
Източник: МФ

✓ Над 200 компании започват проекти по "Конкурентоспособност"

Първите договори са факт, а до 8 февруари ще са ясни всички фирми, които ще получат общо 116.5 млн.лв. еврофинансиране

Европейските средства за конкурентоспособност вече тръгнаха към българските предприятия, след като първите договори за безвъзмездна финансова помощ бяха връчени на 27 малки и средни предприятия. Те са част от одобрените 202 проекта, които ще получат общо 116.5 млн. лв., за да подобрят производствения си капацитет.

Средствата се предоставят по първия кръг от процедурата по програма "Иновации и конкурентоспособност", който е насочен към нискотехнологичните производства. Проектите на среднотехнологичните фирми също вече са одобрени – общо 229 на брой, а договорите ще бъдат подписани до края на януари. Селекцията при последната група кандидати за финансиране, които работят в областта на интензивните на знание услуги (основно информационни и комуникационни технологии), ще приключи до 8 февруари.

Голям интерес

Със средствата компаниите могат да модернизират производствата си и да закупят нови машини и оборудване, което обяснява големия интерес към процедурата. Само по т.нар. първи краен срок са подадени близо 850 проектни предложения, а общо по трите части на процедурата кандидатите са около 1350, посочи вицепремиерът Томислав Дончев. Освен подписаните 202 договора по първия краен срок в резервния списък на компаниите, които отговарят на критериите, но за които не стига финансирането, са още около 500. "Тези проектни предложения също са много качествени и ще се постареем след завършването на процедурата да намерим финансиране за тези проекти", каза икономическият министър Божидар Лукарски. Той обясни, че първо трябва да се види какви средства евентуално биха останали по процедурата, след което правителството се надява да постигне съгласие за наддоговаряне с ЕК.

Впечатление прави големият брой проекти, одобрени от Северозападния район – общо 57, посочи Дончев. Причината за това е новата система за бонус точки за фирмите от най-изостаналия район на България. "Тази мярка не е съвсем безспорна, но в настоящия момент е крачка в правилната посока", коментира той.

По-прозрачно

Това е първата процедура, по която подаването на документи е било изцяло електронно. Заедно с ясните и обективни критерии за оценка това според Лукарски е гарантирало максимална прозрачност. "Всеки кандидат може да оцени себе си и да си направи преценка какви са шансовете му. Ако е достатъчно адекватен и е чел внимателно насоките, тази му оценка не се различава от оценката, която получава от оценителната комисия", обясни Дончев и добави, че това е разликата от първите схеми в началото на стария програмен период, където е имало възможно за доза субективизъм.

Процедурата "Подобряване на производствения капацитет в МСП" беше открита през май 2015 г. Общият бюджет е 150 млн. евро, от които 60 млн. евро (117.3 млн. лв.) са за проекти по първия краен срок. Максималният размер на субсидията

за отделен проект е 1 млн. лв., каза ръководителят на "Европейски фондове за конкурентоспособност" Ивелина Пенева. Тя обясни още, че за да се избегне концентрация на помощ в определени предприятия е заложено изискване получената обща стойност на безвъзмездните средства за последните 7 години да не е по-голяма от 5 млн. лв. за средни предприятия и 2.5 млн. лв. за малки предприятия.

[Вестник Сега](#)

✓ Само за месец хазната натрупа близо 1.9 млрд. лв. дефицит

Планираните разходи за 2015 г. са изпълнени на 100%, приходите са леко преизпълнени

През декември 2015 г. хазната е натрупала рекорден за последните години дефицит на месечна основа - минусът в сметките на държавата е нараснал с 1.88 млрд. лв. Така, с отчетения към края на ноември дефицит от 406.4 млн. лв., бюджетната година приключва с отрицателно салдо от 2.287 млрд. лв. Ударните разходи в последния месец на годината очаквано водят и до чувствително намаление на размера на фискалния резерв.

Това показва прегледът на предварителните данни за изпълнението на бюджета към края на декември 2015 г. От числата става ясно, че хазната приключва годината с изпълнени на 100% разходи, а дефицитът е по-нисък от планираното заради леко преизпълнение на приходите.

Според предварителната прогноза на Министерството на финансите бюджетната 2015 г. е приключила с приходи в размер на 32.3 млрд. лв. при заложен след актуализацията на бюджета 31.65 млрд. лв. Преизпълнението при приходите идва както по линия на постъпленията от ЕС, така и по националния бюджет. При разходите почти няма разлика между план и изпълнение - харчовете са стигнали 34.55 млрд. лв. при заложен при актуализацията 34.52 млрд. лв. По-доброто изпълнение на приходите води и до по-нисък дефицит - в размер на 2.7% при заложен 3.3%.

Финансовото министерство все още не е предоставило информация каква част от дефицита се дължи на националния бюджет и каква част - на еврофондовете, при които се натрупаха плащания в последния момент заради приключването на стария програмен период. За сравнение към края на ноември - последния месец, за който има подробни данни, дефицитът при еврофондовете бе 324 млн. лв., а по националния бюджет - 82.5 млн. лв. Негативен принос за дефицита тази година към ноември имаха и общините, които отчетоха минус от 80.6 млн. лв. при традиционно отчитани през този месец излишъци в предходни години.

Ударните разходи през декември са се отразили и на размера на фискалния резерв, показват данните на МФ и БНБ. Към края на годината фискалният резерв, държан в БНБ, възлиза на 5.98 млрд. лв. при 8.64 млрд. лв. към края на ноември. Извън парите в БНБ резервът държи суми и в търговски банки, включително дадената ликвидна подкрепа на ПИБ. С отчитането на тези суми общият размер би стигнал 6.6 - 6.8 млрд. лв. Част от резерва са и бъдещите вземания от ЕС, но данни към края на декември за размера им няма. Впечатление тази година правят солидните излишъци към края на ноември по бюджетите на разпоредители като държавните вузове, БАН, обществените медии. При тях се отчита общ излишък от 250 млн. лв. при 85 млн. лв. за същия период на миналата година.

✓ Държавата задържа безработицата със 73 млн. лв.

Приоритет на мерките за заетост са хората, които нямат препитание над 1 година

За поредна година държавата ще похарчи 73 млн. лв. от бюджета за активна политика на пазара на труда. Средствата са разчетени за осигуряване на заетост и обучение за близо 32 400 безработни, показва проектът на националния план за заетостта за тази година, публикуван от социалното министерство. Заради по-високата минимална заплата от началото на годината (420 лв.) обхващат на мерките тази година е по-малък. Целта на социалното ведомство е средногодишната безработица да не надвиши 9.5%.

Хората без работа над една година са един от приоритетите в плана. Очаква се 2700 от тях да преминат обучение и да започнат работа, като за това се отпускат над 5.6 млн. лв. Въпреки намалението в групата на продължително безработните те са близо 200 хил. души. Сред мерките за планираните 2700 безработни са обучение за придобиване на професионална квалификация и осигуряване на субсидирана заетост до една година в частния и публичния сектор.

Нова програма има и за бежанците, но тя е повече от скромна - планирани са 507 хил. лв. за обучение (включително и по български език) и заетост на 230 чужденци. Според плана те ще бъдат наемани в общинските администрации и в самите центрове за бежанци.

Най-голямата програма в плана за заетостта е за наемане на лични асистенти за хората с увреждания. За асистентите са заделени близо 11 млн. лв., като те ще работят на 5-часов работен ден. Подобна програма за около 16 хил. души с увреждания и възрастни над 65 г. с финансиране от оперативната програма има и за всички общини. Ресурсът е 150 млн. лв. и за финансиране могат да кандидатстват всички кметства. С над 5.6 млн. лв. от хазната ще се осигурява и субсидирана заетост до две години на 1000 безработни с увреждания. Според плана безработните с увреждания са над 17 хил.

По регионалните програми за заетост са заделени 7.2 млн. лв. за 2200 безработни. Целева група тук са безработните младежи до 29 г., които нито учат, нито работят, безработните над 50 г., тези с ниска или нетърсена на пазара на труда професионална квалификация, хора с увреждания и обезкуражените.

Към младите без препитание има специално насочени няколко програми. "Старт в кариерата" трябва да даде работа на 1100 млади до 29 г. със заплата от 500 лв. в държавната и общинската администрация, за което са заделени близо 6 млн. лв. Програмата, по която младежи убеждават младежи да започнат да си търсят работа или да учат, продължава и тази година. 272 младежки и ромски медиатори към бюрата по труда и общините, както и психолози ще убеждават младите и ромите да работят или учат. Те ще получават между 450 и 550 лв. в зависимост дали имат висше образование, или не. За младежките медиатори то е задължително.

Продължава и програмата за субсидирана заетост на безработните в предпензионна възраст, въпреки че според социалния министър тя е неефективна. Според плана 98 безработни над 58 години, от които 50 трябва да са включени за първи път, ще могат да работят на субсидирано място до 24 месеца, за да успеят да се пенсионират. За тях са заделени близо 84 хил. лв., като заплатата е 500 лв.

МЕРКИ

По закона за насърчаване на заетостта са предвидени близо 15 млн. лв. за над 7500 души. Голяма част от парите са за наемане, стаж или чиракуване на млади до 29 г., има и за хора над 55 г., за разкриване на нови места в микрофирми и др.

Вестник Монитор

✓ Фондовата борса отчете спад с близо 12%

За първи път от 2011 г. Българската фондова борса (БФБ) отчете годишен спад. За цялата 2015 г. основният борсов индекс SOFIX потъна с близо 12%. Ако през декември не беше постигнат ръст (5.8%), спадът можеше да бъде дори още по-голям. Индексът SOFIX достигна най-ниската си стойност на 10 декември, когато регистрира понижение с над 17 на сто спрямо края на предходната година. SOFIX изпрати 2014 г. с ръст от 6% след впечатляващата 2013 г., когато се увеличи с 42 на сто. Индексът завърши 2012 г. с повишение от 7% след понижения от 11% през 2011 г. и 15% през 2010 г. През 2009 г. SOFIX се увеличи с 19% след краха от 80% през 2008 г., когато започна световната икономическа криза.

Стойността на всички търгувани акции през 2015 г. падна с 4% до 7 млрд. лв. Общо реализираният оборот на регулирания пазар на БФБ през миналата година е 336 млн. лв., което е спад с 55% спрямо оборота за 2014 г. в размер на 740 млн. лв. Броят на сключените на борсата сделки падна с 51% до 56 хил., сочат данните от статистиката на БФБ.

Изминалата година беше тежка за повечето капиталови пазари по света. Основните борсови индекси на Турция, Сингапур и Полша също се понижиха. Индексите на фондовите борси в Австрия, в Германия и във Франция са се повишили през изминалата година.

Вестник Стандарт

✓ Получените пари от ЕС скочиха с 25%

Приходите в хазната от акцизи се увеличиха с 11%, а от осигуровки с 8%

Средствата, които реално сме получили от ЕС, се увеличиха с 25% през първите 11 месеца на 2015 г. От януари до ноември миналата година от фондовете на ЕС в държавната хазна са влезли 3,143 млрд. лв., което е с 633 млн. лв., или с 25,22% повече от същия период на 2014 година, сочат данните на Министерството на финансите. До голяма степен този сериозен ръст се дължи на факта, че през миналата година приключи разплащането на проектите по стария програмен период 2007-2013 г. Но за да може проектите да бъдат приключени в срок администрацията започна да работи на много по-високи обороти.

Най-голям ръст в местните приходи в хазната има при акцизите и осигуровките. Приходите от акцизи от януари до ноември 2015 г. скачат с 405 млн. лв., или с 10,88%. Това се дължи на мерките срещу сивата икономика, а не на по-високо потребление на алкохол, цигари или горива. Най-голям скок при акцизите има при приходите в бюджета от цигари, които нарастват с 14,14% до 1,885 млрд. лв. При горивата и алкохола ръстът е съответно с 8,5% и 6,2%.

При събраните приходи от осигуровки също има съществен ръст - с 474 млн. лв., или с 8,18%. Постъпленията от ДДС в хазната нарастват с 5%, което е над два пъти повече от ръста на икономиката. Явно увеличените приходи от ДДС също се дължат основно на предприетите мерки срещу сивата икономика, а не толкова на реален ръст на оборотите.

✓ Фирмите сами избират ред за данък "уикенд"

Данъчните няма да облагат с ДДС използването в къщи на служебни GSM-и и таблети

Фирмите сами трябва да изберат метод, по който да облагат с ДДС използването на служебни коли и сгради и за лични нужди, научи "Стандарт". За колите например фирмите може да отчетат колко километра се изминават за лични нужди и колко за служебни, или колко време се ползват за работа и колко за семейни ангажименти. При къщите може да се отчита каква площ се ползва за лични нужди и каква за офиси и складове. До три седмици от НАП ще изготвят указание как компаниите да формират данъчния кредит по ДДС при използване на служебни активи и за лични нужди за да не се стига до ревизионни актове и облагане с лихви, каза говорителят на приходната агенция Росен Бъчваров. Той обясни, че от 20 години има изискване да се плаща ДДС за фирмени активи, които се ползват и за лични нужди. И са направени стотици ревизии, в които се коригира данъчния кредит за фирмени активи.

Новото от 2016 г. е, че в данъчните декларации по ДДС има отделен ред, в който се посочва размерът на ДДС-то, което компанията начислява заради лично ползване на служебни активи. Така данъчните ще затегнат контрола. Росен Бъчваров потвърди думите на финансовия министър Владислав Горанов, който наскоро заяви, че държавата няма да контролира използването на служебни мобилни телефони или таблети, а мярката се отнася до използването на големите фирмени активи, като коли и имоти.

✓ Министър Петкова: До 2-3 на сто по-скъп ток след 1 юли

Електроенергията може да поскъпне през 2016 г. в рамките на 2-3%, като резултат от либерализацията на пазара. Това заяви министърът на енергетиката Теменужка Петкова пред Bloomberg TV Bulgaria. Цената на тока вече ще се определя от най-обективния критерий - търсенето и предлагането, обясни тя. Като аргумент за очакваното от нея леко поскъпване на тока у нас тя посочи цените на електроенергията на борсите в някои съседни страни.

В Румъния например цената на местната борса в момента е 73.32 лв. за МВтч, в Унгария е около 79 лв., а в Чехия - около 80 лв. за МВтчас. Така че шокови увеличения от порядъка на 20-35% няма да има, категорично заяви Петкова и допълни, че у нас много се спекулира с прогнозите за цената на тока след освобождаването на електропазара.

Вече работим съвместно с експерти от ЕС за установяване на критерии за защита на енергийно бедните хора в България, посочи още министър Петкова. Няма да предприемаме нищо, което да доведе до шок системата, обеща тя. Всички стъпки ще бъдат предварително обмислени, след точна оценка на риска от въвеждането на определени действия и мерки, за да се защитят потребителите и бизнесът, завърши министър Теменужка Петкова.

Все още никъде не е посочен краен срок за определянето на регулирани цени на тока от КЕВР, заяви за "Стандарт" енергийният експерт проф. Атанас Тасев. Навярно това ще стане с подготвяните промени в Закона за енергетиката, предположи той. Вероятно ще бъде даден някакъв преходен период, през който битовите и малките стопански потребители да проучат пазара и да сключат договори с доставчици, които им предлагат най-добри цени на електроенергията, обясни проф. Тасев.

Тъй като краен срок няма, а времето от 1 април до 30 юни за пренастройване на малките потребители към напълно либерализиран пазар е малко, най-вероятно КЕВР ще определи цени и за следващ регулаторен период - 1 юли 2016 - 30 юни 2017 г., предположи проф. Тасев. Нищо чудно той да бъде и последен, след което КЕВР вече ще определя само цените за достъп и пренос и размера на добавката "Задължения към обществото", обясни проф. Атанас Тасев.

✓ Реклама на хранителни стоки ще се одобряват от ЕК

Промоционалните програми за земеделски и хранителни продукти вече ще бъдат одобрявани или отхвърляни директно от ЕК, с което отпада ролята на държавата-членка да осъществява предварителен избор на този тип реклама. Това гласи проект на Наредба за условията и реда за изпълнение и контрол на промоционални програми за земеделски и хранителни продукти, публикуван на интернет страницата на Министерство на земеделието и храните.

Отпада и изискването за банкова гаранция при подписването на договор за финансово подпомагане между предлагащото сдружение и ДФ „Земеделие“. С новите правила се оптимизира и процедурата за избор на оценяваща организация. Проектът на Наредба е изготвен в съответствие с проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за прилагане на общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз, който е внесен в Народното събрание и предстои да бъде гласуван в кратки срокове. Целта е да се покрият изискванията на нов Регламент на ЕС за мерките за информиране и насърчаване, които са свързани със селскостопанските продукти, прилагани на вътрешния пазар и в трети държави.

investor.bg

✓ Данък "Уикенд" ще следи големите фирмени активи

До края на януари НАП ще изготви указание за прилагането на данъка

Начините за прилагането на данък "Уикенд" ще станат ясни след около три седмици. Дотогава предстои да бъде публикувано указание от НАП, което да посочва как работодателите да отчитат прилагането на фирмени активи от служителите си. Това каза говорителят на НАП Росен Бъчваров в предаването Денят On AIR по телевизия Bulgaria ON AIR. По думите на Бъчваров данъкът се прилага от 20 години, а сега мярката се затяга..

"Данък уикенд в НАП го прилагаме 20 години. През годините сме имали стотици случаи, при които е коригиран данъчният кредит за използване на фирмени активи", каза говорителят на НАП.

Той припомни, че данъчен кредит се ползва само за имущество за фирмени цели, но в последните години се е наложила практиката да се ползва данъчен кредит и за облагаеми по ДДС доставки. Затова и мярката се затяга - заради зачестилите случаи на злоупотреба с покупката на служебни активи, което ощетява сериозно държавната хазна, посочи Бъчваров.

Според говорителя на НАП през последните години било масова практика леки автомобили, сгради и имоти за лично ползване да се купуват чрез фирми. "А това е не само данъчно нарушение, а нещо от което страда всеки българин", коментира той темата.

Бъчваров потвърди думите на финансовия министър Владислав Горанов, който заяви, че държавата няма да контролира използването на служебни мобилни телефони или компютри, а мярката се отнася до използването на големите фирмени активи, като коли и недвижими имущества за лични цели.

Указанията предстои да бъдат окончателно изготвени от финансовото министерство, одобрени от Министерския съвет и обнародвани в Държавен вестник. Дотогава данъчните служители ще се позовават само на общите разпоредби в Закона за ДДС, влезли в сила от 1 януари 2016 г.

epicenter.bg

✓ Фирмите сами ще избират ред за данък "уикенд"

До 3 седмици НАП ще изготви указания за начисляването на налога

Данъчните няма да облагат с ДДС използването на служебни GSM и таблети у дома, ще се декларира употребата само на големите и скъпи активи

Фирмите сами трябва да избират метод, по който да облагат с ДДС използването на служебни коли и сгради и за лични нужди, пише "Стандарт".

За колите например фирмите може да отчитат колко километра се изминават за лични нужди и колко за служебни, или колко време се ползват за работа и колко за семейни ангажименти.

При недвижимите имоти - например къщите, може да се отчита каква площ се ползва за лични нужди и каква за офиси и складове.

До три седмици от НАП ще изготвят указание как компаниите да формират данъчния кредит по ДДС при използване на служебни активи и за лични нужди за да не се стига до ревизионни актове и облагане с лихви, каза говорителят на приходната агенция Росен Бъчваров.

Той обясни, че от 20 години има изискване да се плаща ДДС за фирмени активи, които се ползват и за лични нужди. И са направени стотици ревизии, в които се коригира данъчният кредит за фирмени активи.

Новото от 2016 г. е, че в данъчните декларации по ДДС има отделен ред, в който се посочва размерът на ДДС, който компанията начислява заради лично ползване на служебни активи.

Така данъчните ще затегнат контрола. Росен Бъчваров повтори думите на финансовия министър Владислав Горанов, който наскоро заяви, че държавата няма да контролира използването на служебни мобилни телефони или планшети, а мярката се отнася до използването на големите и скъпи фирмени активи, като автомобили, недвижими имоти и яхти.

✓ НЕК получи 183 млн. лева инжекция от фонда за сигурност на системата

Край на експериментите - борсата за ток започва работа на 19 януари!

ЕК поиска документи за двете американски ТЕЦ още от 1999-2000 г., скоро се очаква становище има ли неправомерна държавна помощ за тези централи

Новият Фонд "Сигурност на електроенергийната система" преведе на Националната електрическа компания (НЕК) 183 млн. лв. Сумата е събрана за периода от август до декември, съобщи министърът на енергетиката Теменужка Петкова пред журналисти.

С тази финансова инжекция компанията за първи път от много години излиза на печалба за последните месеци.

Българската независима енергийна борса ще започне реална търговия на 19 януари. За първи път съобщавам тази дата - край на тестовата работа, оттук нататък няма да има експерименти, каза министър Петкова. На борсата цената на електрическата енергия ще се определя наистина на пазарен принцип. Реалната работа на борсата ще започне с участието на ТЕЦ "Марица-изток 2" и АЕЦ "Козлодуй", като скоро ще се включи и НЕК.

За двете американски ТЕЦ и за възобновяемите енергийни източници (ВЕИ), които имат дългосрочни договори на преференциални цени, ще бъде разработен компенсаторен механизъм за доплащане.

Експерти на Световната банка смятат, че Фондът "Сигурност на електроенергийната система" ще може да прерасне в такъв компенсаторен механизъм, допълни Петкова, като се позова на междинния доклад на консултанта.

На този етап се смята, че преференциалните цени, които са вписани в договорите на ВЕИ, няма да бъдат променени, уточни тя. Засега единствено на базата на доброволни преговори може да има корекции, но само ако отстрещната страна желае да преговаря. Ситуацията може да се промени, ако Европейската комисия (ЕК) излезе със становище за прекомерно поощряване на зелената енергия у нас.

В Главна дирекция "Конкурентноспособност" на ЕК стоят за разглеждане три казуса от българската енергетика. Единият е дали има недопустима държавна помощ по дългосрочните договори с двете американски ТЕЦ, вторият е за подпомагането на ВЕИ, а третият е за одобряване на наредбата за намаляване на тежестта на разходите за зелена енергия върху индустрията.

Решения по тези въпроси се очакват най-късно до края на април.

Становище по дългосрочните договори с двете американски ТЕЦ може да се получи и по-рано. От ЕК изглежда са подложили темата на много задълбочен анализ и са изпратили изключително детайлни въпроси с искане за голям обем информация от периоди далече назад във времето – 1999-2000 година.

"Събрали сме цялата база данни, която е съществувала тогава. Част от архивите са в Министерски съвет, друга част са Министерството на икономиката, трета част са при нас в Министерството на енергетиката като наследник на Комитета по енергетика. Събрахме всичко и сме го изпратили. Надявам се това да е финалният етап", коментира министър Петкова.

Що се отнася до наказателната процедура срещу България за подпомагането на ВЕИ, от ЕК са отправили запитвания основно към КЕВР въз основа на каква методика и на какви критерии в миналото са определяни преференциалните изкупни цени на зеления ток.

Българският енергиен холдинг (БЕХ) продължава преговорите с 12-те банки, които заявиха интерес да отпуснат кредити на обща стойност до 650 млн. евро за държавната мегакомпания. Парите са необходими на НЕК, за да плати на двете американски ТЕЦ забавени сметки за ток на стойност около 1 млрд. лв.

"Трябва да се одобри графикът за преговорите с банките. Може би първата среща ще бъде на 14 януари. Има много сериозен интерес", заяви министър Петкова. Тя очаква, че впоследствие БЕХ ще може успешно да пласира втора емисия облигации на международните пазари.

Осигуряването на кредитен ресурс в момента е важно поне по две причини. Първата е, че след като НЕК плати задълженията си към двете американски централи, ще влезе в сила намалението на изкупната цена на тока от с близо 100 млн. лв. годишно. Втората е, че двете централи на свой ред ще покрият дълговете си към държавните "Мини Марица-изток".

"Мините просто са изправени вече пред колапс!", отбеляза Петкова. Държавното дружество е взело 50 млн. лв. заем, но сумата е крайно недостатъчна за производствената му дейност. "Там трябва да се извършват инвестиционни разходи, свързани с откривка. Такава не е правена през последните 6-7 години – нещо, което е голям проблем вече. Всъщност финансовият проблем на практиката води до чисто технически производствени проблеми, които са свързани пряко с добива на въглища. Затова е много важно да се разплатим и да се отпуски системата", обясни министърът.

Теменужка Петкова разказа и за новогодишната драма с осигуряването на газовите доставки.

"Мисля, че вече за всички е ясно какво се случи. Всъщност държавата подаде ръка на "Овергаз". Компанията имаше известни проблеми по отношение на доставките на природен газ от „Газпром“. "Булгартрансгаз" получи такава информация на 30 декември в късния следобед, че срещу заявените количества от "Овергаз" на практика има нули. Тъй като ние сме отговорни хора, нямаше как в такава ситуация държавата да не реагира. Видяхте, че държавните енергийни дружества веднага на среща при премиера бяха стиковани позиции, бяха търсени решения и за щастие беше намерен добрият вариант. „Булгаргаз“ сключи договор с „Овергаз“ на 31 декември в 18,30 часа. Постъпи писмо от „Овергаз“, с което фирмата молеше незабавно да се подпише такъв договор за доставка на природен газ за клиентите на „Овергаз“. Това беше направено, така че смятам, че държавата наистина показа и отговорно поведение, и отговорно отношение. Не може да става дума за някакви грабежи. Напротив. Тук става дума за помощ, която беше оказана на „Овергаз“.

"Ако доставките бяха спрени, всичките упреци щяха да бъдат насочени към държавата", допълни министър Петкова.

Според нея "Булгаргаз" трябва по някакъв начин да си гарантира плащанията от "Овергаз"

защото още не е ясно дали ще има увеличаване на цената за допълнителните доставки. "Тези преговори вървят. Имаме уверението, че е изразена воля от нашите партньори от "Газпром" да няма такова завишение на цената, но все пак добре е да се изчакат окончателните резултати", обясни тя.

Запитана защо руското Министерство на външните работи (МВНР) излезе с изявление по газовата драма, министър Петкова заяви: "На мене лично ми е трудно да взема отношение по тоза защо МВНР се намеси и изрази такава позиция, но така или иначе позицията, която външното министерство на Руската федерация изрази, смея да твърдя, че беше много положителна за нас. Министерството декларира, че България няма да бъде оставена без доставки на природен газ."

Три важни събития се очакват в газовия сектор през тази година. Първото е пускането в експлоатация на първия интерконектор, който ще свърже България и Румъния.

В началото на октомври се очаква да започне реалното строителство на газовата връзка между Гърция и България.

В близките седмици предстои да подпишем и договора с "Шел" за търсене на нефт и газ блок "Силистар" в Черно море.

▼ "Южен поток" не е спрял, а само замразен

Той може да се активизира, когато се появи разрешение

Москва трябва да има надеждност при транзитните доставки. Русия търси алтернатива как да стигне до европейските потребители, заяви председателят на Комисията по енергийна политика в Руската дума Павел Завални

Парадоксално е, но е факт, че "Южен поток" не е бил преустановен и формално няма нито един документ, които да говори в тази посока. Когато се появи разрешение за този проект, той отново би се активизирал. Нещата са замразени. Това заяви председателят на Комисията по енергийна политика в Руската дума Павел Завални в интервю за предаването "12+3" по БНР.

Ще има периоди на високи и на по-ниски цени на петрола. На всеки 15 години има подобни кризи в нефтения бизнес. Има спад на производството, после има и подем на цените. Има висока вероятност цените да започнат да спират своя спад, защото търсенето расте от година в година, каза още Завални.

"Динамиката е в рамките между 1,5 и 2% през последните години, но тъй като цените на тази стока са ниски, това не позволява да се вложат свободните средства в този сектор. Аз мисля, че нещата ще се подобрят макар и не толкова бързо и цените ще се върнат на своите предишни нива, след като започне и повишаване на търсенето на нефта на световните пазари. Ако ситуацията стане критична, ще търсим варианти за решение на този проблем. Русия има резерви, но не е само резервният фонд, а също и понижаване на социалните разходи. Трябва Русия да развива икономиката, доходите и то не само в нефтодобивния сектор, но и да се намалява зависимостта, например в сферата на селското стопанство. В този сектор има ръст от 4%. В промишлеността има позитивно развитие. Трябва да се съсредоточим върху това и да развиваме и другите сектори на икономиката на Русия", коментира той.

По думите му централноевропейските държави, които се обявиха против изграждането на "Северен поток" 2, преследват личните си политически цели. "Всичко това става заради конкуренцията. Ако допуснем, че транзитът минава не през Украйна, а през Словакия, е разбираемо как това би имало измерение върху енергийната сигурност. Това е лошо за икономиката, защото тя получава такси от преноса на газ през определена територия. Затова ми се струва, че те по-скоро воюват политически, но и икономически за своите лични цели. Ако транзитът мине покрай тях, ще загубят значителни доходи от това", заяви Завални.

Москва трябва да има надеждност при транзитните доставки, заяви той. "Аз дори не съм сигурен, че Русия може да разчита на Украйна като на транспортираща страна на газа и до европейския пазар. Имаше опити да се инвестира в украинската газопрееносна система и от страна на Европа и САЩ, но никой не стигна докрай, а тя остарява и деградира. Мисля, че след 5-10 години просто ще се развали и няма да може да функционира. Затова Русия търси алтернатива как да стигне до европейските потребители. Защо не ви дадох на вас, в България, да реализирате такъв обходен маршрут?", попита Завални.

Според него всички държави в югоизточната и източната част на ЕС не са самостоятелни. "Една страна – един глас, но какво означава този глас, когато всички в определена степен са в позицията на просещи. Те не създават общо благо, а са просто негови потребители и са просто просещи в ЕС. Тези, които създават и допринасят с нещо в него, те имат правото на глас. А, другите, формално, имат също право на глас, но в политически план нямат, защото трябва да работят по-добре и по-ефективно, за да имат и те право на реален глас", коментира още Павел Завални.